

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

«КРИМІНОЛОГІЯ»

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Кримінологія» підготовки бакалавра

Розробник: Зарадюк Зоряна Валентинівна, доцент кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності Волинського національного університету імені Лесі Українки, кандидат юридичних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(Кравчук В.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Фідря Ю.О.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право	Вибірковий
	D8 Право	Рік навчання 2
Кількість годин/кредитів 150/5	Право	Семестр 4
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Самостійна робота 112 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право	Вибірковий
	D8 Право	Рік навчання 2
Кількість годин/кредитів 150/5	Право	Семестр 4
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Самостійна робота 118 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП	Зарадюк Зоряна Валентинівна
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Контактна інформація	(lawyer.st@ukr.net)

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

“Кримінологія” — одна з базових освітніх компонент, опанування якого необхідне для виконання на високому рівні молодими спеціалістами завдань правової діяльності. На жаль, злочинність “знаходить собі місце” в усіх напрямках соціальної дійсності, постійно модифікуючись і пристосовуючись до змін, що відбуваються в житті суспільства. Вивчення кримінології спрямоване на досягнення мети формування кваліфікованих фахівців, які здатні забезпечити виконання вимог дотримання високого рівня законності, що вимагають Конституція України, національне законодавство (зокрема, кодекси — КК, ЦК та ін.), підзаконні акти.

Вивчення цього освітнього компонента базується на положеннях Конституції України, законів і підзаконних актів, а також на практиці профілактичної діяльності у країні і спеціальній літературі, як вітчизняній, так і зарубіжній. Програмою вивчення курсу передбачено лекційні заняття за всіма темами, а також групові заняття.

2. Пререквізити

Освітній компонент базується на вивченні таких освітніх компонентів як «Кримінальне право», «Адміністративне право» «Психологія» та ін..

Постреквізити

Основні положення освітнього компоненту «Кримінологія» мають застосовуватися при вивченні навчальних дисциплін «Віктимологія», «Кримінально-виконавче право», «Запобігання транснаціональної організованої злочинності».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – навчання здобувачів освіти практичним навичкам здійснення запобігання злочинам, а також оволодіння конкретними способами і прийомами виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень.

Завдання освітнього компонента: вироблення у здобувачів освіти практичних вмінь та навичок аналізу та оцінки даних про злочинність, прогнозування злочинності та індивідуальної злочинної поведінки, організації та здійснення профілактичної діяльності, використання сучасних методів для реалізації цих завдань.

4. Результати навчання (Компетентності)

За підсумками вивчення курсу «Кримінологія» у здобувачів освіти повинен бути сформований відповідний набір загальних та спеціальних компетентностей.

Загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7); здатність працювати в команді (ЗК9); здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11).

Спеціальні компетентності (СК). Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК3). Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК12). Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК10). Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК13). Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16).

Вказані спеціальні компетентності формуються із урахуванням предмету вивчення освітнього компонента «Кримінологія».

У результаті засвоєння ОК здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання (РН)**: Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3). Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6). Скласти та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами (РН 7). Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності (РН 14). Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20).

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі набудуть таких soft skills:

- уміння аналізувати дані, відокремлювати факти від оцінок;
- перевіряти надійність джерел;
- здатність працювати з великим обсягом інформації;
- уміння застосовувати норми права в конкретних ситуаціях;
- здатність моделювати сценарії поведінки злочинця або жертви;
- навички презентувати кримінологічні дослідження.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консу л.	Форма контр*/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні основи кримінології						
Тема 1. Вступ до кримінології. Її поняття, предмет, методи та історія розвитку		2	2	10	5	Т+ДБ +ДС +РМ Г+ РЗ/50
Тема 2. Поняття та ознаки злочинності. Латентна злочинність. Причини та умови злочинів		2	2	10		
Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця		2	2	15		
Тема 4. Віктимологічний аспект у кримінології		2	2	10		
Тема 5. Запобігання злочинності: поняття, види, принципи та класифікація запобіжних заходів		2	2	15		
Разом за модулем 1	85	10	10	60	5	50 балів
Змістовий модуль 2. Злочинність та заходи її запобігання						
Тема 6. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинів проти моральності		2	2	10	5	Т+ДБ +ДС +РМ Г+ РЗ /50
Тема 7. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх		2	2	10		
Тема 8. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційної злочинності				10		
Тема 9. Кримінологічна характеристика та				10		

запобігання жіночої злочинності						
Тема 10. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивній злочинності				12		
Разом за модулем 2	65	4	4	52	5	50 балів
Поточний контроль						100 б*
Всього годин / балів	150	14	14	112	10	100 балів

*Методи контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консу л.	Форма контр*/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні основи кримінології						
Тема 1. Вступ до кримінології. Її поняття, предмет, методи та історія розвитку		2	2	10	9	Т+ДБ+ ДС +РМГ+ РЗ/50
Тема 2. Поняття та ознаки злочинності. Латентна злочинність. Причини та умови злочинів		2	2	10		
Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця				10		
Тема 4. Віктимологічний аспект у кримінології				10		
Тема 5. Запобігання злочинності: поняття, види, принципи та класифікація запобіжних заходів				10		
Разом за модулем 1	67	4	4	50	9	50 балів
Змістовий модуль 2. Злочинність та заходи її запобігання						
Тема 6. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинів проти моральності		2		12	9	Т+ДБ+ ДС +РМГ+ РЗ /50
Тема 7. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх			2	11		
Тема 8. Кримінологічна характеристика та запобігання корупційної злочинності				15		
Тема 9. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночої злочинності			2	15		
Тема 10. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивній злочинності				15		
Разом за модулем 2	83	2	4	68	9	50 балів
Поточний контроль						100 б*

Всього годин / балів	150	6	8	118	18	100 балів
-----------------------------	------------	----------	----------	------------	-----------	------------------

*Методи контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах

6. Завдання для самостійного опрацювання

Формами самостійної роботи здобувача освіти з ОК «Кримінологія» є опрацювання прослуханого лекційного матеріалу (презентації лекцій, письмові конспекти лекцій); вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на семінарських заняттях; опрацювання опублікованих у фахових та інших виданнях статей з обраної теми; підготовка (написання) письмових робіт – розв’язування задач, що включає підбір необхідних джерел інформації та їх опрацювання; написання й редагування тексту; належне його оформлення.

Завдання для самостійної роботи розробляються на кожен навчальний рік окремо з урахуванням змін до законодавства. Завдання для самостійної роботи входять до плану семінарського заняття кожної теми і доступні для здобувачів освіти на кафедрі (у паперовому вигляді) та розміщені на платформі Moodle.

7. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk-otsinyuvannya.pdf>)

поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Максимальна кількість балів за поточний контроль – 100 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов’язкове відвідування навчальних занять (лекційних та практичних);
- активність здобувача освіти під час занять;
- своєчасне виконання письмових завдань до практичних занять та інших видів робіт, щодо яких встановлено дедлайни.

Не допускається:

- пропуск занять без поважних причин;
- систематичні запізнення на заняття.
- використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять, за винятком випадків необхідних у навчальних цілях.

Політика щодо академічної доброчесності. Вивчаючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов’язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропуски семінарських занять (незалежно від поважності причини) відпрацьовуються в обов'язковому порядку шляхом усної здачі теми пропущеного заняття викладачу у час, відведений для консультацій (ауд. 225) або в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Якщо здобувач освіти не працював на занятті, відмовлявся відповідати на запитання, відпрацювання теми не проводиться. Графік консультацій викладача розміщений на інформаційному стенді кафедри та сайті факультету.

Дедлайни щодо здачі письмових видів робіт встановлюються викладачем та доводяться до відома здобувачів освіти шляхом розміщення на інформаційному стенді кафедри та сайті факультету.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Неформальна освіта з кримінології охоплює тренінги й воркшопи, програми громадських і міжнародних організацій, онлайн-курси. Здобувачі можуть проходити відкриті курси з кримінології, кримінальної психології, протидії насильству чи кібербезпеці на платформах Prometheus, EdEra, а також використовувати освітній контент від ініціатив HELP Ради Європи (Human Rights Education for Legal Professionals). Рекомендовано пройти такі курси:

- Платформа Prometheus: «Протидія торгівлі людьми в Україні. Вплив війни», «Інформаційна безпека», «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти», «Торгівля людьми: як захистити себе та близьких».
- Платформа HELP: «Насильство щодо жінок та домашнє насильство – правоохоронні органи», «Заборона жорстокого поводження», «Захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства», «Кіберзлочинність та електронні докази», «Злочин на ґрунті ненависті».
- Платформа EdEra: «На захисті прав викривачів».

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів (протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.).

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість бонусних балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

V. Підсумковий контроль

Згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 року (URL: <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт (оцінювання за шкалою від 0 до 100). Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку

бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості 100.

У день складання заліку за основною сесією не проводяться додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Залік проводиться в очній формі.

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Історія розвитку кримінології.
2. Кримінологічна політика: поняття і значення.
3. Місце кримінології в системі правових наук.
4. Зв'язок кримінології з суспільними і природничими науками.
5. Основні етапи розвитку кримінології як науки (класична, антропологічна, соціологічна школи та їх характеристика).
6. Сучасний стан кримінології в Україні. Зв'язок кримінології з практикою боротьби зі злочинністю.
7. Система запобігання злочинності в зарубіжних країнах.
8. Динаміка злочинності. Обставини, які на неї впливають та методи її обчислення (базовий, ланцюговий).
9. Поняття латентної злочинності і її різновиди.
10. Засоби виявлення та негативні наслідки латентної злочинності.
11. Поняття кримінологічної детермінації. Основні причини та умови сучасної злочинності в Україні.
12. Причини і умови окремого (одиначного) злочину: визначення і характеристика.
13. Умови, що сприяють вчиненню злочинів та умови, що сприяють досягненню злочинного результату.
14. Обставини несприятливого морального формування особи як джерело індивідуальної злочинної поведінки.
15. Конкретна життєва ситуація, її види та місце в механізмі окремого злочину. Привід і зачіпка до вчинення злочину.
16. Поняття особи злочинця та співвідношення з суміжними поняттями (особою підозрюваного, обвинуваченого та ін.).
17. Структура особи злочинця. Основні риси кримінологічної характеристики.
18. Співвідношення соціального і біологічного в структурі особи злочинця.
19. Типологія злочинців.
20. Віктимологія: визначення, основні поняття, значення у запобіганні злочинності.
21. Поняття віктимності, роль віктимної поведінки при вчиненні конкретного злочину.
22. Поняття, визначення, цілі і структура запобігання злочинності.
23. Класифікація запобіжних заходів за масштабом, об'єктами, суб'єктами, призначеністю.
24. Загально-соціальне запобігання злочинності, поняття та характеристика заходів.
25. Спеціально-кримінологічне запобігання злочинності, поняття та загальна характеристика.
26. Кримінологічна профілактика як вид спеціально-кримінологічного запобігання злочинам, її структура, характеристика заходів.
27. Відвернення і припинення злочинів як вид спеціально-кримінологічного запобігання злочинності.

28. Організація і управління процесом запобігання злочинності. Практика державного і регіонального планування запобігання злочинності.
29. Поняття та форми координації запобіжної діяльності правоохоронних органів. Недоліки координації.
30. Суб'єкт запобігання злочинності, визначення, ознаки, поняття та загальна характеристика. Система суб'єктів запобігання злочинності в Україні.
31. Об'єкт запобігання злочинності. Криміногенність об'єкта. Класифікація об'єктів.
32. Індивідуальне запобігання злочинній поведінці. Підстави та заходи запобігання.
33. Статистичні методи збору і аналізу кримінологічної інформації. Різновиди статистики, їх значення в кримінології.
34. Загальна характеристика і класифікація методів кримінологічних досліджень.
35. Вивчення документів як метод одержання кримінологічної інформації.
36. Поняття, види та методи кримінологічного прогнозування (метод екстраполяції і експертних оцінок).
37. Взаємозв'язок злочинності і “фонових” явищ (пияцтво, корупція, наркоманія та ін.), які її детермінують.
38. Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності та її запобігання.
39. Поняття та кримінологічна характеристика професійної злочинності.
40. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері службової та професійної діяльності.
41. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання злочинів, що вчинені жінками.
42. Детермінація (причини, умови) та запобігання професійній злочинності.
43. Детермінація (причини, умови) та запобігання організованій злочинності. Досвід протидії організованій злочинності в країнах Європи і США.
44. Кримінологічна характеристика злочинів проти громадського порядку та моральності. Запобігання хуліганству.
45. Особливості злочинів, вчинених неповнолітніми. Групова злочинність неповнолітніх.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти (залік)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти у відповідній сфері, однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (4 бали денна / 12 балів заочна форма навчання)

№ п/п	Бали денна ф.н.	Бали заочна ф.н.	Пояснення
1	4 - 3,5	12 - 10	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	3 - 2,5	9 - 7	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати під час розв'язуванні задач та аргументувати свою відповідь;
3	2 – 1,5	6 - 3	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство, але не обґрунтовує свою відповідь;
4	1 - 0	2 - 1	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;

- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Конституція України : прийнята 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017р. № 2229-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
4. Кримінологія : навчальний посібник-практикум (для здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність») / С.А. Шалгунова, А.М. Орлеан, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, Ю.М. Крамаренко, Г.В. Барабаш, Ю.В. Волошина, І.В. Шило / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 332 с.
5. Кримінологія: підручник / А.М. Бабенко, О.Ю. Бусол, О.М. Костенко та ін.; за заг. ред. Ю.В. Нікітіна, С.Ф. Денисова, Є.Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.
6. Кримінально-процесуальні заходи запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань: навч.посіб./ Ковальчук В. С., Колб О. Г., Назимко Є. С. та ін..за заг.ред. д.ю.н., проф..Вітвіцького С. С. Кропивницький: ДДУВС, Луцьк. ФОП Мажула Ю.М., 2025. 240с.
7. Фонові явища, які впливають на злочинність: навчально-методичні рекомендації для студ. юридичного факультету / Журавська З.В. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 34 с.
8. Зарадюк З. В. Проблеми злочинності серед неповнолітніх в Україні: навчально-методичні рекомендації для студ. юридичного факультету/ Зоряна Валентинівна Зарадюк. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. 55с.
9. Зарадюк З. В. Кримінологічна характеристика особи злочинця з числа працівників правоохоронних органів в місцях позбавлення волі. *Здійснення правоохоронної діяльності в Україні: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення* : матеріали наук.-практ. круг. столу (м. Луцьк, 17 грудня 2021 року) Луцьк : Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2021. С. 15-17.
10. Зоряна Зарадюк. Національна поліція України як суб'єкт спеціально-кримінологічного запобігання кримінальним правопорушенням серед молоді. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. №2(6). С. 56-60.
11. Зарадюк З. В. Кримінологічна характеристика насильницьких кримінальних правопорушень у районах ведення бойових дій. *Ерхлівський журнал*. 2025. №12. С.21-26.
12. Зарадюк З. В. Види та детермінанти насильницьких кримінальних правопорушень в місцях позбавлення волі: кримінологічна характеристика. *Історико-правовий часопис*. 2025. №1(24). С.80-87.
13. Chaplynska Yu. Criminal identity as an element of forensic description of criminal offenses. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs* :

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України;
2. <http://supreme.court.gov.ua> – офіційний сайт Верховного Суду;
3. <http://www.ombudsman.gov.ua> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
4. <http://www.npu.gov.ua> – офіційний сайт Національної поліції України;
5. <http://nabu.gov.ua> – офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України;
6. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського;
7. <http://library.vnu.edu.ua> – бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки.